

Kaupunginvaltuusto
Rakennus- ja
ympäristölautakunta

§ 32
§ 86

08.03.2021
09.06.2021

Sari Pesosen ym. valtuustoaloite kunnan eläinsuojelusuunnitelmasta ja yhteistyöryhmästä

1097/00.02.50/2021

Kaupunginvaltuusto 08.03.2021 § 32

Sari Pesonen teki seuraavan valtuustoaloitteen:

"ALOITE KUNNAN ELÄINSUOJELUSUUNNITELMASTA JA YHTEISTYÖRYHMÄSTÄ

Kunnalla on lakisääteinen velvollisuus järjestää löytöeläinten vastaanottaminen ja niistä huolehtiminen vähintään 15 vuorokautta. Salon kaupungilla on nimettynä tällä hetkellä paikkoja, joissa löytöeläimiä vastaanotetaan. Järjestyslaissa määritellään, että kissa ei saa kulkea taajamassa vapaana ilman valvontaa. Eläinsuojelulaissa määritellään, että irrallaan olevan lemmikin saa ottaa kiinni, minkä jälkeen sen voi toimittaa löytöeläinlaitokseen. Usein pihapiirissä voi vieraila pitkään kissa, jonka omistajasta ei ole tietoa ja yleensä paikallinen eläinsuojeluyhdistys pyydetään apuun kiinniottamaan eläin loukuttamalla. Loukutettaessa kiinni otettu kissa tulee arvioida huolellisesti, onko se omistajaltaan karannut lemmikki vai luonnossa elävä villikissa. Lyhyenkin aikaa karkuteillä ollut kissa voi alkaa ulkoiselta olemukseltaan ja käyttäytymiseltään vastaamaan villiintynyttä kissaa. Tällä hetkellä palvelutuottajille maksetaan hoitomaksu ainoastaan kolmesta vuorokaudesta ja maksu eutanasiasta, vaikka talteen otettua eläintä tulisi suositusten ja asetusten mukaan säilyttää 15 vuorokautta. Lukuisat loukuttetut kissat ovat paljastuneet lemmikkikissoiksi, joille on löytynyt omistajat. Tällä hetkellä palveluntuottajat, eivät myöskään saa löytöeläimenä tulleista pennuista korvausta. Kuntalaisten pihapiireihin ilmestyneitä kissoja ei voi puhelinkeskustelun perusteella todeta villiksi, vain sillä perusteella, että se pitää loukuttaa. Myöskään tontin omistaja, ei ole ammattihenkilö, joka pystyy toteamaan, onko eläin villiintynyt, vai ei.

Salossa on villikissapopulaatioita, joita ei saada hoidettua, sillä kaupungilla ei ole selkeää toimintasuunnitelmaa tällaisiin tilanteisiin. Tämänhetkinen kanta on, että maanomistajalla ja kiinteistön omistajalla on velvollisuus hoitaa itse alueellaan oleva ongelma. Monesti paikan omistajat eivät kuitenkaan lähde toimenpiteisiin, koska metsästyslaki ei heitä siihen velvoita. Kiinteistön omistaja voi olla myös vanha ihminen tai resurssija populaation hoitamiseen ei yksinkertaisesti ole. Paikallinen eläinsuojeluyhdistys on tarjonnut kaupungille apuaan, mutta ei voi ottaa tyhjennyksistä aiheutuvia kustannuksia kontolleen, sillä eläinsuojeluyhdistys on vapaaehtoinen toimija, joka toimii lahjoitusvaroin. Villakissapopulaatiot levittävät tauteja, eläimet kärsivät ja lisääntyvät holtittomasti ja ovat todellinen ympäristöriski. Populaatioista on joka kerta löytynyt myös kesyjä lemmikkikissoja, joten olisi erittäin epäoikeudenmukaista paikan päällä lopettaa kaikki kissat ajatellen, että ne ovat villiintyneitä.

Eläinsuojelulain 5 § mukaan hoidossa olevaa eläintä ei saa jättää hoidotta tai hylätä. 14 §:ssä määritellään, että Sairasta, vahingoittunutta tai muutoin avuttomassa tilassa olevaa kotieläintä tai muuta ihmisen hoidossa olevaa eläintä on joko itse autettava tai ilmoitettava eläimestä sen omistajalle tai hoitajalle taikka kunnaneläinlääkärille, kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitavalle viranhaltijalle tai poliisille. Koska kaupungilla ei ole selkeää eläinsuojelusuunnitelmaa on linjaus tällä hetkellä sellainen, että mikäli kuntalainen löytää kärsivän eläimen ja se toimitetaan eläinlääkäriin virka-ajan ulkopuolella, tulee eläimelle antaa vain eutanasia tai kipulääkitys siihen asti, kun eläin voidaan toimittaa kunnalliseen hoitoon, johon saattaa välillä mennä useampikin vuorokausi. Mitään tutkimuksia, joista tulee kustannuksia ei saisi tehdä kärsivälle eläimelle. Päätökset eläimen tarvittavista tutkimuksista tekee eläinlääkäri, sillä hän on virkavelvollinen toimimaan eläimen edun puolesta. Monesti kunnallisella eläinlääkärillä ei ole mahdollisuutta hoitaa eläintä, sillä heillä ei ole tarvittavia laitteita, esimerkiksi röntgeniä.

Salon kaupungilla on ollut haasteellista saada valvontaeläinlääkäriä. Muutamien vuosien aikana valvontaeläinlääkäri on vaihtunut useaan otteeseen, ja Salon kaupungilla on ollut pitkiä aikoja, kun valvontaeläinlääkäriä ei ole ollut lainkaan. Tälläkin hetkellä usea kuntalainen on odottanut useiden kuukausien ajan, saadakseen vastauksia virkamiehiltä esittämiinsä kysymyksiin tai lupa-asioihin.

Esitämme, että Salon kaupunki laatii kunnalle eläinsuojelusuunnitelman, jossa listataan eläinsuojelun paikallistoimijat ja resurssit, selvitetään paikalliset erityispiirteet ja ongelmat, vahvuudet ja heikkoudet, sekä määritellään tarvittavat toimenpiteet ja työnjako. Suunnitelmassa tulee avoimesti avata kaupungin vastuu maksettavista korvauksista palveluntuottajille. Salon kaupunki perustaa eläinsuojelun paikallistoimijoille yhteistyöryhmän- tai verkoston, jonka tehtävänä on kehittää paikallista eläinsuojelutoimintaa ja vahvistaa virallisen ja vapaaehtoisen eläinsuojelun yhteistyötä. Näin edistetään mallia, jossa virallinen ja vapaaehtoinen eläinsuojelu sekä paikalliset asiantuntijat ja kuntapäätäjät toimivat tiiviissä yhteistyössä edistäen eläinten hyvinvointia, havaiten ajoissa ongelmat ja toimien tehokkaasti niiden ratkaisemiseksi.

Salossa 5.3.

Sari Pesonen (Vihreät)
Kai Schneider
Annika Fagerström
Jonna Nyysönen
Mira Aaltonen
Simo Vesa
Pia Hellström
Marja Ruokonen
Satu Parttimaa
Antti Olkinuora
Heikki Tamminen
Sanna Leivonen
Jani Hirvimäki"

Kaupunginvaltuusto päätti lähettää aloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Rakennus- ja ympäristölautakunta 09.06.2021 § 86

Valmistelija: ympäristöterveyspäällikkö Riitta Suutari, riitta.suutari@salo.fi, 044 778 4601

Sari Pesonen (vihr.) ym. esittävät aloitteessaan, että Salon kaupunki laatii kunnalle eläinsuojelusuunnitelman, jossa listataan eläinsuojelun paikallistoimijat ja resurssit, selvitetään paikalliset erityispiirteet ja ongelma, vahvuudet ja heikkoudet, sekä määritellään tarvittavat toimenpiteet ja työnjako. Suunnitelmassa tulee avoimesti avata kaupungin vastuu maksettavista korvauksista palveluntuottajille. Salon kaupunki perustaa eläinsuojelun paikallistoimijoille yhteistyöryhmän- tai verkoston, jonka tehtävänä on kehittää paikallista eläinsuojelutoimintaa ja vahvistaa virallisen ja vapaaehtoisen eläinsuojelun yhteistyötä. Näin edistetään mallia, jossa virallinen ja vapaaehtoinen eläinsuojelu sekä paikalliset asiantuntijat ja kuntapäätäjät toimivat tiiviissä yhteistyössä edistäen eläinten hyvinvointia, havaiten ajoissa ongelmat ja toimien tehokkaasti niiden ratkaisemiseksi.

Eläinlääkintähuoltolaki (765/2009) velvoittaa kuntia laatimaan eläinlääkintähuollon valvontasuunnitelman. Kunnan valvontasuunnitelman on katettava mm. tiedot eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnan järjestämisestä sekä kunnan järjestämästä eläinlääkäripalvelusta alueellaan. Suunnitelmassa on huomioitava Ruokaviraston laatima valtakunnallinen eläinlääkintähuollon valvontaohjelma EHO. Salon kaupungin eläinlääkintähuollon valvontasuunnitelma hyväksytään vuosittain rakennus- ja ympäristölautakunnassa. Eläinten hyvinvoinnin valvonta pohjautuu eläinsuojelulakiin ja sen nojalla annettuihin säädöksiin. Valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että lainsäädännössä eläinten pidolle asetetut minimivaatimukset toteutuvat. Salossa toimivaltaisia eläinsuojeluviranomaisia ovat valvontaeläinlääkäri, kaupungineläinlääkärit, terveystarkastajat ja poliisi. Yhteistyötä tehdään tarvittaessa myös muiden, esim. sosiaali- ja ympäristönsuojeluviranomaisten kanssa. Eläinsuojeluvälvönnän päävastuu on valvontaeläinlääkärillä. Valtio on sitoutunut hankkimaan kunnilta eläinten terveyteen ja hyvinvointiin liittyvää viranomaisvalvontaa ja käytännössä maksaa kaupungille kaikki viranomaisvalvonnasta syntyvät kulut. Aloitteessa esitetty eläinsuojelusuunnitelma ei perustuisi viranomaisohjeistukseen, joten toiminnasta syntyvien kulujen periminen valtiolta ei olisi mahdollista. Salon eläinlääkäriresurssi ei myöskään ole niin hyvä, että sitä voitaisiin käyttää muuhun kuin lakisääteisen toiminnan järjestämiseen.

Aloitteen taustamateriaalissa arvostellaan kaupungin toimintaa erityisesti löytöeläinten ja villikissapopulaatioiden hoidon osalta sekä niistä maksettavista korvauksista. Eläinsuojelulain 15 §:n 1 momentin mukaan kunnan on huolehdittava alueellaan irrallaan tavattujen ja talteenotettujen koirien ja kissojen sekä muiden vastaavien pienikokoisten seura- ja

harrastuseläinten tilapäisen hoidon järjestämisestä. Pykälän 2 momentin mukaan talteen otettua eläintä on säilytettävä vähintään 15 päivän ajan, minkä jälkeen kunnalla on oikeus myydä, muutoin luovuttaa tai lopettaa eläin. Lain perusteluissa (HE36/1995) puhutaan nimenomaan omistajiltaan karkuun päässeistä kissoista, koirista ja muista pienikokoisista seura- ja harrastuseläimistä. Sen sijaan villiintyneiden kissojen hoito tai lopetus tulisi järjestää muilla tavoin ja niihin voidaan soveltaa, mitä metsästyslaissa on säädetty.

Salon kaupungilla on ostopalvelusopimus viiden eri toimijan kanssa löytöeläinten tilapäisen hoidon järjestämisestä. Käytännössä löytöeläimiä toimitetaan kahteen eri paikkaan eli Salon seudun eläinsuojeluyhdistykselle ja Axxell Brusabyn löytöeläinlaitokseen Kemiöön. Salon kaupunki maksaa sopimusten mukaan myös löytöeläinten kuljetuskustannukset, vaikka siihen ei lainsäädäntö varsinaisesti velvoita. Sopimuksen mukaan löytöeläimelle annetaan eläinlääkärin hoitoa, mikäli eläinlääkärin antama hoito on eläimen kannalta välttämätöntä eli hoitotarve arvioidaan nimenomaan eläinsuojelullisiin näkökohtiin perustuen. Lisäksi kustannussyistä tulee ensisijaisesti käyttää kaupungineläinlääkäreiden palveluja. Ylimääräisiä kuluja tulisi välttää myös sen vuoksi, että jos eläimen omistaja löytyy, niin silloin hän joutuu maksamaan kaikki lemmikistään syntyneet eläinlääkärikulut, vaikka olisi itse esimerkiksi eläimen hoidon suhteen päätenyt toiseen ratkaisuun. Salon löytöeläinkustannuksille on ympäristöterveydenhuollon vastualueen yhteydessä oma kustannuspaikka. Käytännössä vain pieni osa löytöeläinkissoista löytää takaisin omistajalleen, joten löytökissojen kustannukset jäävät pääosin kaupungin maksettaviksi. Löytöeläimistä aiheutuneet kustannukset ovat neljän viimeisen vuoden aikana olleet keskimäärin 14 000 euroa vuodessa ja kaupungin maksamien löytöeläinten määrä on ollut noin 100 kissaa vuodessa.

Metsästyslain 5 §:n 3 momentin mukaan villiintyneeseen kissaan sovelletaan, mitä rauhoittamattomista eläimistä säädetään. Jo pitkään karanneena ollut kotikissaa voidaan nimittää villiintyneeksi, kun se saa ravintonsa luonnosta oma pihapiirinsä ulkopuolelta. Lain 48 §:n mukaan alueen tai rakennuksen omistajalla on oikeus pyydystää tai tappaa alueellaan tai rakennuksessaan tai sen pihapiirissä oleva rauhoittamaton eläin. Kunnalle tai millekään muulle taholle ei ole säädetty velvollisuutta ottaa kiinni tai kuljettaa villiintyneitä kissoja. Salon eläinlääkintähuoltoon on hankittu 3 kpl kissaloukkuja, joita lainataan veloitusetta asiakkaille. Salon kaupungineläinlääkärit lopettavat heille lopetettavaksi tuodut villikissat ja sitä varten kaupunki on hankkinut eläinlääkäreiden käyttöön lopetusaineita ja maksaa praktikkoeläinlääkäreille pienen korvauksen tehdystä työstä (ensimmäinen kissa 15 euroa ja seuraavat 10 euroa). Eläinlääkäreille lopetettavaksi tuotujen kissojen määrä on ollut viime vuosina keskimäärin 15 kissaa/vuosi. Tapauskohtaisesti, erikseen sovittaessa eläinsuojeluyhdistykselle on maksettu korvausta villikissojen kuljetuksesta lopetukseen ja jopa kissan säilytyksestä yhdistyksen tiloissa ennen eläimen lopetusta. Villiintyneiden kissojen pyydystyksen tukeminen osallistamalla kustannuksiin nykyistä laajemmin olisi eläinten hyvinvoinnin ja ympäristön näkökulmasta toivottavaa, vaikka lainsäädäntö ei siihen kuntia velvoita.

Eläinvalvonnan ja eläinsuojeluyhdistysten kesken on pidetty vuosien aikana useita palaverieja, missä on keskusteltu pelisäännöistä, yhteistyöstä ja siihen liittyvistä ongelmakohtista esimerkiksi löytökissa/villikissa tulkintoihin liittyen. Valvontaeläinlääkärin ja myös eläinsuojeluyhdistyksen henkilöiden vaihtuvuus ovat osaltaan vaikuttaneet yhteistyön jatkuvuuteen ja sujuvuuteen. Vakituinen valvontaeläinlääkärimme palaa syyskuussa pitkältä virkavapaalta, joten siltä osin tilanteen pitäisi parantua ja yhteistyöpalaverikäytäntöä on tarkoitus jatkaa. Vapaaehtoisen eläinsuojelun ja viranomaistoiminnan yhteistyössä on kuitenkin huomioitava, että viranomaisella on salassapitovelvollisuus eikä se voi kertoa vapaaehtoisille toimijoille salassa pidettävistä asioista. Eläinsuojelutarkastuksilla ei myöskään voi olla mukana ulkopuolisia henkilöitä, kuten vapaaehtoisia eläinsuojeluneuvojia.

Jos kaupunki haluaa kehittää kaupungin tekemää eläinsuojelutyötä aloitteen mukaisesti nykyistä lakisääteistä laajemmaksi, sen tulee osoittaa siihen resurssit ja varautua talousarviossa kasvaviin kustannuksiin.

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja:

Rakennus- ja ympäristölautakunta esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että kaupungin eläinsuojelutyötä tehdään jatkossakin lain edellyttämässä laajuudessa. Lakiin perustumattomia kustannuksia ei ole perusteltua lisätä kaupungin nykyisessä haastavassa taloustilanteessa. Rakennus- ja ympäristölautakunta päättää antaa edellä olevan vastauksen tehtyyn valtuustoaloitteeseen.

Päätös:

Sanna Lindholm ehdotti Saija-Reetta Puopolon kannattamana seuraavaa:

Esitän, että kaupungin haastavasta taloustilanteesta huolimatta kaupunki toimii aloitteen mukaisesti ja laatii kunnalle eläinsuojelusuunnitelman. Salon kaupunki perustaa eläinsuojelun paikallistoimijoille yhteistyöryhmän tai verkoston, jonka tehtävänä on kehittää paikallista eläinsuojelutoimintaa ja vahvistaa virallisen ja vapaaehtoisen eläinsuojelun yhteistyötä.

Koska asiassa oli annettu päätösehdotuksesta poikkeava kannatettu ehdotus, puheenjohtaja totesi, että on suoritettava äänestys.

Puheenjohtaja ehdotti, että äänestys suoritetaan nimenhuutoäänestyksenä.

Puheenjohtajan ehdotus äänestystavasta hyväksyttiin.

Suoritettussa äänestyksessä Lindholmin ehdotus sai neljä ääntä (4) (Lautiala, Lindholm, Pihakivi, Puopolo) ja esittelijän ehdotus kahdeksan ääntä (8) (Saari, Hellsberg, Alanko, Aaltonen, Asikainen, Fontell, Kuisma, Rahikkala).

Todettiin, että esittelijän pohjaesitys voitti äänestyksen.

Rakennus- ja ympäristölautakunta hyväksyi esittelijän päätösehdotuksen.